

Nová pravidla pro odpovědný přístup při zadávání schválena

Vláda schválila nová pravidla pro uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy. Ministerstva, kraje, obce a další by tedy měly při svých nákupech zboží a služeb zohledňovat environmentální i sociální, respektive širší společenské aspekty.

Ing. Petr Kocián

Projekt Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání, MPSV ČR

Jak uvedla ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová, jde o to, aby se zohledňovala i sociální hlediska, stejně jako kritéria ohleduplná k životnímu prostředí. A aby automaticky nevyhrávaly jen nabídky s nejnižší cenou, kdy pak firma třeba najme dělníky ze zahraničí a platí jim nedůstojné mzdy.

Podle ministryně by se měla veřejná správa v rámci veřejných zakázek vždy zamýšlet nad tím, jak zakázka podpoří zaměstnávání znevýhodněných osob, důstojné pracovní podmínky, sociální podniky, postupy ohleduplné k životnímu prostředí a podobně.

Schválený materiál, usnesení vlády ČR č. 531 z 24. 7. 2017, doporučuje vrcholným představitelům státní správy a samosprávy, aby v jimi řízených organizacích tato pravidla uplatňovali a využívali metodiky pro environmentálně a sociálně odpovědný přístup při zadávání veřejných zakázek.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) již metodiku pro svou oblast vytvořilo a tato je k dispozici na webu projektu Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání (www.sovz.cz).

MPSV dlouhodobě a aktivně tento přístup podporuje, prostřednictvím zmíněného projektu také zřídilo konzultační místo pro společensky odpovědné veřejné zadávání.

Samotná pravidla přinášejí pro státní správu a samosprávu závazek, že bude v rámci svých nákupů zohledňovat environmentální aspekty (omezí spotřebu energií, vody, surovin, omezí produkci odpadů a uhlíkovou stopu), bude zohledňovat sociální hlediska (bude podporovat zaměstnanost osob znevýhodněných na trhu práce, přístup sociálních podniků a malých a středních podniků, usilovat o důstojné pracovní podmínky a férové dodavatelské vztahy, respektovat principy etického nakupování) a že svým přístupem půjde příkladem dalším veřejným i soukromým institucím a subjektům.

Pravidla uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy

Státní správa a samospráva se zavazuje, že bude v rámci svých

náкупů zohledňovat širší sociální, environmentální a regionálně ekonomické dopady. Bude usilovat o využití své kupní síly a svých možností k výběru výrobků, služeb a prací s nižším dopadem na životní prostředí, bude přispívat k cílům udržitelnosti na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni, k posílení sociální odpovědnosti a zavádění nových udržitelnějších výrobních a spotřebních vzorců, k podněcování inovací a pobídek průmyslu k vývoji výrobků a služeb s minimálními negativními environmentálními dopady. Řídí se při tom těmito pravidly:

Pravidlo č. 1: Státní správa a samospráva při nákupu zboží a služeb zohledňuje environmentální aspekty tohoto zboží a služeb

Tím trvale usiluje zejména o:

- omezení spotřeby energií;
- omezení spotřeby vody;
- omezení spotřeby surovin;
- omezení produkce znečišťujících látek uvolňovaných do ovzduší, vody a půdy;
- omezení produkce odpadů;
- omezení uhlíkové stopy.

Zboží a služby, které státní správa a samospráva pořizuje, mají vždy určitý dopad na životní prostředí – jejich výroba, transport, užívání a likvidace jsou spojeny s produkcí látek uvolňovaných do prostředí, se spotřebou surovin, energií, vody atp. Zohledněním environmentálních aspektů je proto možné usměrnit tyto dopady tak, aby „... se orgány veřejné správy snažily pořídit výrobky, služby a práce s nižšími dopady na životní prostředí během jejich životního cyklu v porovnání s výrobky, službami a pracemi se stejnou hlavní funkcí, které by byly pořízeny jinak“ [COM (2008) <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0400:FIN:EN:PDF>].

Environmentální požadavky, které státní správa a samospráva při nákupech uplatňuje, směřují k dosažení rovnováhy mezi environmentální šetrností, cenovou výhodností a dostupností na trhu.

Pravidlo č. 2: Státní správa a samospráva při nákupu zboží a služeb zohledňuje

sociální, resp. širší společenské aspekty související s nakupovaným zbožím, službami a stavebními pracemi

Tím trvale usiluje zejména o:

- a. podporu zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce;
- b. podporu vzdělávání, praxe a rekvalifikací;
- c. podporu důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce;
- d. podporu přístupu sociálních podniků a malých a středních podniků, které mají vliv na místní zaměstnanost, k veřejným zakázkám;
- e. podporu férových dodavatelských vztahů;
- f. respektování principů etického nakupování.

Veřejní zadavatelé z řad státní správy a samosprávy požadují, aby při realizaci plnění za veřejné prostředky docházelo k podpoře zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce, ke zvyšování kvalifikace těchto osob a k zajištění důstojných pracovních podmínek v celém dodavatelském řetěz-

ci. Podporou širších společenských aspektů v rámci nákupů zboží, služeb a stavebních prací státní správa a samospráva jako zadavatelé finanční prostředky vynakládají efektivně a maximalizují tak hodnotu, kterou za ně získávají.

Pravidlo č. 3: Státní správa a samospráva svým efektivním a transparentním přístupem k nákupu zboží a služeb vytváří příklad pro další instituce a subjekty veřejného i soukromého sektoru

Státní správa a samospráva o svém environmentálně šetrném a sociálně odpovědném chování informuje veřejnost a svým příkladem motivuje i soukromý sektor. Nezbytnou součástí příkladného chování je zapojení vlastních zaměstnanců do celého procesu, zabezpečení odpovídající informovanosti a školení v problematice odpovědného chování a motivace k aktivnímu přístupu k dalšímu rozvíjení a posilování odpovědného přístupu veřejné správy. ▲